

ชื่อเรื่องวิจัย การศึกษาวิเคราะห์คำซ้อนในคำวขอเรื่องพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ
 ผู้วิจัย ณัฐพงษ์ ปัญจบุรี
 ปี พ.ศ. 2562

บทคัดย่อ

การศึกษานี้วิเคราะห์คำซ้อนในคำวขอเรื่องพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคำซ้อน 2 คำ คำซ้อน 3 คำ คำซ้อน 4 คำ คำซ้อนมากกว่า 4 คำ และคำซ้อนแบบขยายคู่ ศึกษาการสร้างคำซ้อนจากภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาบาลีสันสกฤต และศึกษาคำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน ความหมายใกล้เคียงกัน และความหมายตรงข้ามกัน ที่ปรากฏในหนังสือคำวขอเรื่องพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ โดยศึกษาจากจากหนังสือคำวขอเรื่องพระอภัยมณีและศรีสุวรรณ แต่งโดยพระยาพรหมโวหารพิมพ์ด้วยตัวอักษรล้านนา จำนวน 143 หน้า พิมพ์ที่โรงพิมพ์อเมริกัน พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ.2473

ผลการศึกษาพบว่าคำซ้อน 2 คำ มีจำนวน 449 คำ คำซ้อน 3 คำ มีจำนวน 152 คำ คำซ้อน 4 คำ มีจำนวน 143 คำ คำซ้อนที่มากกว่า 4 คำ มีจำนวน 6 คำ ในส่วนของคำซ้อนที่สร้างขึ้นจากภาษาที่ต่างกันซึ่งประกอบไปด้วยภาษาไทยกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาบาลีสันสกฤต ปรากฏคำซ้อน 2 คำที่สร้างขึ้นจากภาษาที่ต่างกัน จำนวน 105 คำ คำซ้อน 3 คำที่สร้างขึ้นจากภาษาที่ต่างกัน จำนวน 35 คำ และคำซ้อน 4 คำที่สร้างขึ้นจากภาษาที่ต่างกัน จำนวน 6 คำ สำหรับคำซ้อนที่แบ่งตามลักษณะความหมาย ปรากฏคำซ้อนที่มีความหมายเหมือนกัน จำนวน 253 คำ คำซ้อนที่มีความหมายใกล้เคียงกัน จำนวน 343 คำ และคำซ้อนที่มีความหมายตรงข้ามกัน จำนวน 15 คำ

คำสำคัญ : คำซ้อน, คำวขอ, พระอภัยมณีและศรีสุวรรณ

Research Topic An Analysis of Synonymous compounds appeared in Khaosaw, Phra Aphaimani and Srisuwan

Researcher Mr. Nuttapong punjaburi

Year 2019

Abstract

The study of compound words analysis appeared in Phra Aphai Mani and Srisuwan aims to investigate the compound words with the occurrences of two words, three words, four words, and euphonic couplet. It is also intended to study the compound words created from official Thai accent, Northern Thai accent, Pali-Sanskrit, including the compound words which contain similar and opposite meanings that appeared in Phra Aphai Mani and Srisuwan Khaosaw. In this case, the primary source to provide information for this study is Phra Aphai Mani and Srisuwan Khaosaw book written by PrayaPhromwo-harn in Lanna characteristic version with 143 pages that firstly published at American press in 1930.

The results of the study reveal that there were several types of compound words as following. For two words type, there were 449 glossaries. For three words type, there were 152 glossaries. For four words type, there were 143 glossaries. For over four words type, there were 6 glossaries. In addition, for the creation of different languages compound words, namely official Thai accent, Northern Thai accent, Pali-Sanskrit, there were two words type with 105 glossaries. For three words type, there were 35 glossaries. For four words type, there were 6 glossaries. For the compound words divided by types of meanings, there were the same meaning compound words with 253 glossaries. The compound words with similar meanings with 343 glossaries, and opposite meanings with 15 glossaries.

Key word: Synonymous compounds, Khaosaw, Phra Aphaimani and Srisuwan

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2562 ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการวิจัยนี้เป็นอย่างดีมาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาในการให้ข้อเสนอแนะและตรวจเนื้อหาที่ปริวรรตจากเอกสารโบราณเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่รวมถึงเจ้าหน้าที่กองทุนวิจัยฯ ที่ให้การสนับสนุนทุนการวิจัย ช่วยให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษา ประสานงานและอำนวยความสะดวกในเรื่องต่างๆ อีกทั้งได้ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยหวังว่าโครงการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์คำสอนในคำขอเรื่องพระอภัยมณีและศรีสุวัณณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาด้านวรรณกรรมล้านนาไม่มากนักน้อย อีกทั้งยังเป็นแนวทางการศึกษาต่อยอดในการทำความเข้าใจความงามทางวรรณศิลป์ในวรรณกรรมคำขอล้านนาอีกด้วย อนึ่ง หากการวิจัยนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยใคร่ขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ณัฐพงษ์ ปัญจบุรี